1613b/14.10.2026

ROMÂNIA

SENAT

INTERPELARE

Adresată: Doamnei Oana-Silvia ȚOIU, MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

De către: Senator SORIN LAVRIC
Circumscripția electorală nr. 29 Neamț
Grup parlamentar: AUR
Ședința Senatului României din data de: 14.10.2026

Obiectul interpelării: Situația școlilor românești din Ucraina

Stimată Doamnă Ministru Oana Țoiu,

După începutul războiului, i-am primit pe ucraineni în casele noastre, le-am dat ajutoare financiare și umanitare, informații, armament, ne-am plasat rezerve de hidrocarburi în mâna lor și le-am dat libertatea să-și aducă grânele aici, cu toate pierderile pentru fermierii noștri.

Și ne-am fi așteptat ca diplomația românească, în schimb, să negocieze măcar în favoarea drepturilor naționale ale minorității românești din Ucraina. Dar vedem cu obstinație că acest fapt nu s-a întâmplat.

Zilele acestea, un proiect de lege cu nr. 16119 a fost adoptat de către Rada la Kiev, în procedură de urgență, în doar 11 zile de la depunere, lege care modifică statutul limbilor naționale din Ucraina, și care a stârnit o serie de îngrijorări și proteste din partea comunităților românești.

Pentru românii noștri din Ucraina problema nu a fost niciodată dacă limba ucraineană trebuie studiată, ci dacă obiectivele naționale ale Kievului pot fi realizate fără a afecta în vreun fel dreptul copiilor de a învăța în limba lor maternă și fără a fi afectată în vreun fel rețeaua instituțiilor de învățământ românești.

Gazete precum „Bucpress" și „Zorile Bucovinei" sau organizații ca Asociația „Basarabia" a Românilor din Regiunea Odesa au semnalat în mod constant problematica școlilor românești din Ucraina, în special după modificările aduse prin Legea Educației din 2017.

Însă, anul acesta, începând cu data de 7 aprilie, 20 aprilie şi 22 iulie a.c., Asociaţia „Basarabia" v-a adresat câte o solicitare de audienţă în aceste probleme urgente care au primit doar un răspuns politicos, în care i-aţi asigurat doar protocolar pe românii din sudul Basarabiei de *„disponibilitate a autorităţilor române de a colabora cu organizaţiile reprezentative ale românilor din Ucraina în vederea identificării de modalităţi concrete de promovare, în dialogul cu autorităţile ucrainene, a intereselor comunităţii româneşti în ceea ce priveşte educaţia în limba română şi păstrarea identităţii naţionale."*

Unde este disponibilitatea dumneavoastră dacă, vreme de peste jumătate de an, nu aţi găsit nici măcar o jumătate de ceas ca să ascultaţi durerile şi solicitările românilor noştri care au rămas în afara graniţelor României doar ca urmare a Pactului Molotov-Ribbentrop şi a voinţei lui Stalin?

Pe cine reprezentaţi dumneavoastră, ca membru în Guvernul României şi membru în CSAT? Pe cetăţenii români şi etnicii români care aşteaptă de ani de zile deblocarea situaţiei la Autoritatea Naţională pentru Cetăţenie să îşi redobândească drepturile istorice faţă de care aveţi o datorie morală şi constituţională sau preferaţi să reprezentaţi interesele Ucrainei?

Explicaţi-ne: Cum vă luptaţi dumneavoastră cu Rusia, contribuind în mod tacit la dizolvarea naţională a fiinţei româneşti din Ucraina? Am înţeles: legea în cauză a fost adoptată la cererea Budapestei, în vederea deblocării discuţiilor de aderare a Ucrainei la Uniunea Europeană. Dar care a fost rolul diplomaţiei româneşti în această chestiune?

Cu tristeţe şi amar citim titlul unei publicaţii româneşti din Cernăuţi: *„Se pare, nici Patria noastră istorică n-a fost auzită, chiar în pofida sprijinului acordat Ucrainei. Pentru românii din Ucraina, lupta pentru şcoala românească înseamnă lupta pentru continuitatea propriei identităţi."*

Deşi proiectul de lege adoptat luni promite extinderea drepturilor lingvistice ale minorităţilor naţionale care vorbesc o limbă oficială a Uniunii Europene, solicitările reprezentanţilor românilor din Ucraina nu se regăsesc în măsura aşteptată în forma votată. Pentru aceştia, miza nu este doar recunoaşterea unor drepturi în textul legii, ci salvarea şcolilor româneşti: garanţii legale clare că cele existente vor fi păstrate şi că limba română va rămâne principala limbă de predare, fără ca ponderea disciplinelor studiate în ucraineană să crească treptat.

Nu vă daţi seama ce deserviciu enorm faceţi naţiunii române? Şi nu numai naţiunii, ci chiar şi poziţiei dumneavoastră de apărare necondiţionată a Ucrainei, o poziţie care, în acest context fragil pentru comunitatea românească, nu stârneşte decât animozităţi!

Nu, strigătul şi drepturile românilor din Ucraina nu sunt o „invenţie" a propagandei ruse!

Având în vedere situaţia de faţă, vă solicit să răspundeţi elaborat la următoarele întrebări:

1. Care sunt demersurile concrete şi în detaliu pe care le-a întreprins Ambasada României la Kiev, în special, şi Ministerul Afacerilor Externe, în general, în ultimii patru ani în ceea ce priveşte situaţia învăţământului în limba română din Ucraina?

2. De câte ori ați discutat dumneavoastră, ca ministru, ori secretarii de stat din cadrul MAE, începând cu data de 1 octombrie a.c. și până în prezent, cu ES Domnul Ambasador Alexandru Victor Micula pe subiectul expus în această interpelare?

3. Care sunt demersurile oficiale ale reprezentanților Statului Român în ceea ce privește proiectul de lege cu nr. 16119, adoptat în data de 12.10.2026?

4. De câte ori v-ați întâlnit dumneavoastră, în calitate de ministru, precum și predecesorii dumneavoastră din ultimii patru ani, cu reprezentanții asociațiilor românești din Ucraina și cu care dintre acestea? Vă rog menționați datele concrete, prilejul și rezumatul întâlnirilor.

5. Câte persoane sunt angajate în cadrul MAE și al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni să lucreze pe problema drepturilor românilor din Ucraina?

6. În ce măsură MAE a avut la cunoștință de demersurile realizate de către Guvernul Ungariei pe lângă Guvernul Ucrainei în ceea ce privește adoptarea proiectului de lege nr. 16119?

7. Există la nivelul MAE o analiză asupra situației comparate a învățământului în limba maghiară din Ucraina cu cel în limba română? Vă solicit să puneți la dispoziția publicului această analiză, dacă ea există.

Vă mulțumesc!

Solicit răspuns scris.

Senator AUR de Neamț
SORIN LAVRIC